

ГЛОБАЛЬНИЙ ЕВОЛЮЦІОНІЗМ ЯК СУЧАСНА КАРТИНА СВІТУ

Мухіна М.М., асп. Науковий керівник – д-р філос. наук, проф. Л.І. Юрченко Харківський державний університет харчування та торгівлі

Тісний взаємозв'язок між людиною, сучасними технологіями і оточуючим світом обумовив, вважаємо, підвищений інтерес до концепції глобального еволюціонізму, метою якої є побудова універсальної моделі еволюції, що пов'язує воедино розвиток космосу і життя на Землі в його природному і соціальному виявленні. Сучасна наука знайшла теоретичні і методологічні засоби для створення єдиної моделі універсальної еволюції, виявлення загальних законів природи, які пов'язують у єдине ціле походження Всесвіту (космогенез), виникнення Сонячної системи, нашої планети (геогенез), життя (біогенез) і, нарешті, виникнення людини і суспільства (антропосоціогенез). Такою моделлю є концепція глобального еволюціонізму. У цій концепції Всесвіт постає як природне ціле, а вся історія Всесвіту від «великого вибуху» до виникнення людства розглядається як єдиний процес, в якому космічний, хімічний, біологічний і соціальний типи еволюції послідовно і генетично пов'язані між собою. Космохімія, геохімія, біохімія відображають тут фундаментальні переходи в еволюції молекулярних систем і їх неминуче перетворення в органічну матерію. У концепції глобального еволюціонізму виділяється найважливіша закономірність – спрямований розвиток світового цілого на підвищення своєї структурної організації. Вся історія Всесвіту, від моменту сингулярності до виникнення людини, постає як єдиний процес матеріальної еволюції, самоорганізації, саморозвитку матерії. Важливу роль у концепції універсального еволюціонізму відіграє ідея відбору: нове виникає як результат вибору найбільш ефективних формоутворень; неефективні ж інновації відбраковуються історичним процесом. Якісно новий рівень організації світу остаточно самоутверджується тоді, коли він виявляється здатним ввібрати в себе попередній досвід історичного розвитку. Ця закономірність характерна не тільки для біологічної форми руху, але і для всієї еволюції природного і соціального. Принцип глобального еволюціонізму затверджує не лише знання тимчасового порядку матерії та соціуму, а й глибокого розуміння внутрішньої логіки розвитку Всесвіту як цілого.